

Sygn. akt V U 632/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2015 r. w Kaliszu

odwołania R. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 20 kwietnia 2015 r., Nr (...)

oraz z dnia 2 czerwca 2015 r., Nr (...)

w sprawie R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 2 czerwca 2015 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu R. G. emeryturę poczynając od dnia (...)

2. Umarza postępowanie co do decyzji z dnia 20 kwietnia 2015 r.;

3. Zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz odwołującego R. G. kwotę 120,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

UZASADNIENIE

W dniu 2.03.2015 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla R. G..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzjami z dnia 20.04.2015 r. znak (...) i 02.06.2015 r. znak (...) odmówił R. G. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższych decyzji R. G. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 13.05.1980 r. do 01.05.1984 r. w Fabryce (...) Sp. z o.o. w K. na stanowisku przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu, od 18.11.1977 r. do 04.05.1980 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym 3,5 tony w Spółdzielni Pracy (...) w K., od 11.08.1975 r. do 24.10.1975 r. w (...) w P. Oddział (...) w K. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, na których to stanowiskach wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7.02.1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego. Nadto odwołujący podniósł iż do okresu pracy w szczególnych warunkach winien mieć uwzględniony okres służby wojskowej od dnia 25.10.1975 r. do 14.10.1977 r.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania R. G..

W toku postępowania decyzja z dnia 20.04.2015 r. została uchylona.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 26 lat 2 miesiące i 25 dni. Organ rentowy uznał odwołującemu okres pracy w szczególnych warunkach wynoszący 14 lat 8 miesięcy i 29 dni w latach: od 11.08.1975 r. do 24.10.1975 r., od 02.05.1984 r. do 25.01.1996 r., od 27.10.1996 r. do 28.12.1997 r., od 13.02.1998 r. do 31.12.1998 r.

Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 13.05.1980 r. do 01.05.1984 r. w Fabryce (...) Sp. z o.o. w K. na stanowisku przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu, od 18.11.1977 r. do 04.05.1980 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym 3,5 tony w Spółdzielni Pracy (...) w K. oraz okresu służby wojskowej od dnia 25.10.1975 r. do 14.10.1977 r.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 13.05.1980 r. do 01.05.1984 r. w Fabryce (...) Sp. z o.o. w K. na stanowisku przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu, okresu od 18.11.1977 r. do 04.05.1980 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym 3,5 tony w Spółdzielni Pracy (...) w K. oraz okresu służby wojskowej od dnia 25.10.1975 r. do 14.10.1977 r.

Odwołujący R. G. od 01.09.1972 r. do 24.10.1975 r. zatrudniony był w (...) Oddział (...) w K.. Ze świadectwa pracy z dnia 16.12.1982 r. wynika iż pracował jako uczeń zawodu, a od 11.08.1975 r. do 24.10.1975 r. jako kierowca towarowy. Stosunek pracy został rozwiązany z powodu rozpoczęcia odbywania zasadniczej służby wojskowej od 25.10.1975 r., gdyż po jej zakończeniu odwołujący nie podjął pracy w tym zakładzie. Powyższe wynikało z tego, iż odwołujący nie znalazł pracy kierowcy w tym zakładzie lecz proponowano mu stanowisko mechanika. Okres zatrudnienia od 11.08.1975 r. do 24.10.1975 r. został odwołującemu zaliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Po zakończeniu odbywania służby wojskowej w dniu 14.10.1977 r., odwołujący w dniu 11.11.1977 r. czyli po okresie krótszym niż 30 dni, podjął zatrudnienie w (...) Zakładach (...) w K. (1) Inspektorat Zbytu w K.. Ze świadectwa pracy z dnia 22.11.1977 r. wynika, iż odwołujący pracował jako konwojent kierowca. Z akt osobowych wynika, iż odwołujący został zatrudniony jako agent sprzedający margarynę. Ponieważ nie była to praca kierowcy odwołujący po kilku dniach z pracy zrezygnował. W zakładzie tym odwołujący rozwoził margarynę.

W okresie od 18.11.1977 r. do 04.05.1980 r. odwołujący zatrudniony był w Spółdzielni Pracy (...). Ze świadectwa pracy z dnia 05.05.1980 r. wynika, iż pracował na stanowisku kierowcy. W kwestionariuszu osobowym wskazano stanowisko kierowca. Podobnie w podaniu o pracę z dnia 18.11.1977 r. W żadnym dokumencie nie wskazano rodzaju kierowanego pojazdu. Według twierdzeń odwołującego kierował samochodem R.. Nie był to pojazd o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, przynajmniej do 1982 r. kiedy pojawiły się takie pojazdy symbol (...) o ciężarze 5800 kg.

Prawo jazdy kategorii C odwołujący posiada od sierpnia 1975 r.

W okresie od 13.05.1980 r. do 31.12.2000 r. odwołujący zatrudniony był w Fabryce (...) Sp. z o.o. w K.. Ze świadectwa pracy z dnia 30.12.2000 r. wynika, iż zatrudniony był jako ślusarz, nastawiacz maszyn, mistrz zmianowy, portier- rewident- brygadzysta. Pracodawca wystawił odwołującemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach od 02.05.1984 r. do 07.02.2000 r. na stanowisku – prace przy obróbce surowców włókienniczych i ich przędzeniu,

nastawiacz maszyn, mistrz zmianowy. Wskazano Wykaz A Dział VII poz. 1 punkt 13 oraz Dział XIV poz. 24 punkt 1 Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Powołano się także ogólnie na przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy ten okres – z wyłączeniem okresów niezdolności do pracy, odwołującemu uwzględnił w stażu pracy w szczególnych warunkach. Ze skierowania do pracy z dnia 06.05.1980 r. wynika stanowisko pracownik fizyczny. Z karty ewidencyjnej dotyczącej szkolenia wstępnego z 12.05.1980 r. wynika stanowisko ślusarz mechanik – przędzalnia cienkoprzędna. Z protokołu z dnia 13.05.1980 r. wynika stanowisko ślusarz remontowy. W życiorysie z dnia 19.02.1980 r. odwołujący wskazał, iż chce pracować jako mechanik. W kwestionariuszu osobowym wskazano stanowisko mechanik. W charakterystyce personalnej z dnia 13.05.1980 r. wskazano stanowisko mechanik ślusarz. W podaniu o pracę wskazano stanowisko mechanika. W adnotacji co do zatrudnienia na tym podaniu wskazano warsztat mechaniczny. Umowa o pracę jest nieczytelna co do stanowiska. W angażu z dnia 07.05.1982 r. wskazano stanowisko ślusarz remontowy – (...). Z pisma z dnia 12.01.1983 r. wynika zatrudnienie odwołującego od dnia 13.05.1980 r. w dziale (...). W piśmie z dnia 25.05.1984 r. wskazano przeniesienie odwołującego ze stanowiska ślusarza w dziale (...) na stanowisko nastawiacza maszyn. w wydziale przędzalni cienkoprzędnej. Z pisma z dnia 21.05.1984 r. wynika, iż przeprowadzono eksperyment z uzależnieniem służbowym ślusarzy mistrzom zmianowym i w związku z jego wynikiem wystąpiono o przeniesienie służbowe ślusarzy na stan działu końcowego (...). Odwołujący wykonywał pracę polegającą na dokonywaniu napraw i przestawień maszyn na wydziale produkcyjnym – przędzalni cienkoprzędnej. Wykonywał pracę taką samą cały czas, co najmniej od stycznia 1982 r., z tym że jego podporządkowanie było różne: w pewnym okresie był podporządkowany działowi głównego mechanika, następnie doszło do podporządkowania osobie nadzorującej przędzalnię. Faktycznie jednak co najmniej w tym okresie od stycznia 1982 r. odwołujący wykonywał pracę, którą określano jako ślusarz remontowy czy nastawiacz maszyn. Odwołujący dokonywał napraw maszyn obręczkowych, maszyn do zwijania nici, do skręcania przędzy i przewijania. Były to naprawy dokonywane na wydziale produkcyjnym, na którym wykonywane są prace w szczególnych warunkach. Jest to praca odpowiadająca stanowisku ujętemu w Dziale XIV poz 25 przepisów ogólnych – bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace remontowo- budowlane na oddziałach będących w ruchu, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Podobnej treści regulacja mieści się przepisach resortowych: Zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 07.07.1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

(dowód: zeznania odwołującego, zeznania świadków S. A., S. G., J. K., H. O., J. S., akta osobowe odwołującego)

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A dział VII poz.4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych. Nadto w Dziale XIV poz, 25 wymieniono prace bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace remontowo- budowlane na oddziałach będących w ruchu, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od dnia 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie jest wymagany.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...)r. Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 26 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 w/w rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Pracodawca odwołującego wystawił mu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach na okres od dnia 02.05.1984 r. do 07.02.2000 r. Okres do 31.12.1998 r. został odwołującemu uznany. Co do okresów spornych odwołującemu nie wystawiono świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Nie wystawiono tego świadectwa co do okresu poprzedzającego okres uznany od 13.05.1980 r. do 01.05.1984 r. w tym samym zakładzie – (...)K.. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, pracodawca odwołującego (...) K. wystawił mu świadectwo pracy w szczególnych warunkach za okres od 02.05.1984 r. do 07.02.2000 r. Świadectwo to odpowiada stanowi faktycznemu co do charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy, a nie odpowiada stanowi faktycznemu co do daty początkowej wykonywania tej pracy. Co do okresu wcześniejszego od 13.05.1980 r. w tym samym zakładzie stwierdzić należy, iż postępowanie dowodowe wykazało iż odwołujący co najmniej od 01.01.1982 r. wykonywał pracę na wydziale przędzalni cienkoprzędnej, która związana była z bieżącą konserwacją agregatów na oddziałach będących w ruchu, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Co do okresu pracy w Spółdzielni (...) okres ten nie jest okresem pracy w szczególnych warunkach z uwagi na rodzaj prowadzonego pojazdu – o ciężarze mniejszym niż 3,5 tony.

Co do okresu służby wojskowej. Odwołujący rozpoczął odbywanie służby wojskowej po zatrudnieniu jako kierowca towarowy w (...) K.. Okres poprzedzający odbywanie służby wojskowej został przez organ rentowy jako okres pracy w szczególnych warunkach. Po służbie wojskowej odwołujący do tego zakładu nie wrócił z powodu tego, iż chciał pracować w zawodzie kierowcy. W ciągu 30 dni od zakończenia służby wojskowej, podjął pracę w (...) Zakładach (...) w kruszwicy Inspektorat Zbytu margaryny w K.. Pracował na stanowisku kierowca konwojent. Nie była to jednak stała praca na stanowisku objętym wykazem stanowisk pracy w szczególnych warunkach. Podjęcie pracy przez

odwołującego w zakładzie (...) nastąpiło już w okresie przekraczającym 30 dni od zakończenia służby wojskowej. W zakładzie (...) odwołujący nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Okres służby wojskowej nie może być odwołującemu doliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach także w okresie od 01.01.1982 r. do 01.05.1984 r. Była to praca polegająca na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, na których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Odwołujący wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uwzględnił odwołanie i przyznał odwołującemu emeryturę. O kosztach orzeczono w myśl art. 98 kpc.